

ประโยค ป.ธ. ๘

แต่งฉันทภาษามคร

สอบ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

จงเก็บข้อความตามที่จะเก็บได้ ในข้อความข้างท้ายนี้ แล้วประพันธ์ให้เป็นภาษามครโดยฉันทลักษณะ ๓ อย่าง ตามถนัด แต่งฉันทอะไร แจ่มชัดไว้ด้วย ฯ

จริงอยู่ บุคคลใ้ชื่อว่าผู้มีบุญ ก็เพราะได้บำเพ็ญคุณความดีมาแล้วมาก อันความดีย่อมเป็นการที่ทำยากเพราะเป็นการทวนกระแสใจผู้ฝักกระแสนั้น ทำความดีได้ ก็เหมือนพายเรือทวนกระแสน้ำอันเชี่ยว ผู้มีน้ำใจไม่เด็ดเดี่ยว ก็ทำไปไม่ไหว แต่การที่มีอุตสาหะทำความดีไป ย่อมเป็นอุปายเพาะกำลังใจ ไปด้วยกัน จุจนผู้หมั่นขยันประกอบกรงาน ก็เป็นอันทำกายบริหาร ซึ่งเป็นฐานให้เกิดกำลังกายไปในตัวฉะนั้น เมื่อบากบั่นทำความดีไปนาน ๆ ใจย่อมเคยชินต่อความยากลำบาก แลหน้ายจากอกุศลโทษมาอธิมย์ในกุศลกิจ อันเป็นคุณประโยชน์ต้องเกี่ยวเนื่องเป็นพลอินทรีย์ขึ้นในสันดาน ข้อนี้เป็นปัจจัยแห่งอภินิหาร คือคุณเครื่องทำใจให้เด็ดเดี่ยวมั่นคง อันนำส่งบุคคลนั้น ให้ถึงความเป้นใหญ่ ผู้มีอำนาจทางใจเห็นปานนั้น จึงอาจเป็นผู้มั่นในคุณคือการฌวสิกตา ไม่ฝ่ำฝืนอำนาจกล่าวคือความจำเอนที่ประกอบด้วยความสมควร แห่งเหตุการณ์นั้น ๆ เพราะใจเคยอดทนทำความดี แลชินต่อความยากลำบาก มามาก ไม่ยากแลที่จะทน อันความที่ได้ทำบุญไว้ ย่อมเป็นปัจจัยแห่งอภินิหาร อันเป็นฐานแห่งการฌวสิกตาดังนี้ บัณฑิตจึงนิยมไว้ว่าความเป้นผู้อยู่ในอำนาจ แห่งเหตุ เป็นคุณสมบัติพิเศษท่านผู้มีบุญญาณิหารด้วยประการฉะนี้

สมเด็จพระชินสีห์สัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบริบูรณ์ด้วยบุญญาณิหาร พุทธบารมี จึงทรงถึงพร้อมด้วยการฌวสิกตาคูณนี้เป็นอย่างยอดเยี่ยม ไม่มีผู้อื่น เทียมถึง พึงสันนิษฐานเห็นได้ในพระปฏิปทานั้น ๆ อันจะรับพระราชทาน พรรณนาเป็นนิทสนนัยโดยเอกเทศ

ในการแสวงหาพระสัมมาสัมโพธิญาณ ชั้นแรกเสด็จไปทรงศึกษาลัทธิของสองคณาจารย์ คืออาฬารดาบสกาลามโคตร แลอุทกดาบส รามบุตร ผู้ซึ่งมหาชนยกช่องว่าเป็นคณาจารย์ชั้นสูงในครั้งนั้นก่อน ข้อนี้ ก็ส่อพระการณลึกล้ำ เพราะว่า แม้จะไม่ทรงเชื่อสนิทในสองคณาจารย์ แต่ทรงมั่นพระหฤทัยในความสามารถของพระองค์เองปานไรก็ตาม แต่เหตุการณ์บ่งความสมควรอยู่ว่า ถ้าพระองค์จะไม่ทรงศึกษาลัทธิของคณาจารย์อื่น เช่นสองดาบสนั้นก่อน ตั้งต้นทรงแสวงหาพระสัมมาสัมโพธิญาณโดยลำพัง ถ้าพลาดพลั้งไม่สำเร็จ โลกก็จะถือว่าพระองค์มีอัมภะมานะอดิमानะ แลชวนกันเย้ยหยัน หากได้สำเร็จแล้วจะตรัสเทศนาเชิดชูพระธรรมที่พระองค์ได้ตรัสรู้นั้น ให้เด่นก็ยาก เพราะคณาจารย์เจ้าลัทธิอื่น ๆ จะคอยขัดขวางอ้างลัทธิของตนขึ้นแข่ง จะทรงคัดค้านโต้แย้งก็ไม่ถนัด เพราะไม่เคยทรงศึกษาสันตทัคค์ในลัทธิอื่น ๆ มา ครั้นได้ทรงศึกษาเจนจบลัทธิซึ่งนิยมน่าสูงนั้นแล้วถึงไม่ได้ตรัสรู้ภายหลัง ก็ยังเป็นศิษย์มีครู เมื่อได้ตรัสรู้และทรงแสดงธรรมโปรดเวไนย ก็อาจปลุกศรัทธาเลื่อมใสได้ไม่ยาก หากจะมีเจ้าลัทธิอื่นที่ไม่สูงถึงสองคณาจารย์นั้นมาขึ้นแข่งก็หาพลาดไม่ ข้อนี้ แสดงถึงการฉวยลิกชนเมื่อได้เหตุอันสมควร ก็ยอมเชื่อถือผู้อื่นที่เขาทั้งหลายนับถือกัน ตัดทางปรบปว่าทว่าเป็นเจ้าทิฏฐิमानะไม่ลงใคร ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๘

ตัวอย่าง แต่งฉันทภาษามคร

พ.ศ. ๒๕๖๕

อินทรวีเชียร

โย เหตุถ ปลูกณ พหลุ กโรติ
 โส ปลูกณวา นาม ชินปสฏุโ
 ตั ทุกกรั โหติ อสารุนา
 สพพา หิ ปลูกณกิริยา นิพทุ
 เอตสส จิตตปปฏิโสตฏตา
 พาโล หิ มจโจ อนุวญจิตตโต
 ปลูกณ น สกโกติ สุเชน กาคู
 ตสเสว ปลูกณ สสคั กโรโต
 ปลูกณมหิ วิสสาสมุเปติ จิตต
 กลุยานกมเม รมตี จ ภียโย ฯ

วสันตคิลก

โย โหติ สณจิตมโน พลสมปยุตโต
 โส การณพพสิกตาย จ ตัญจเตว
 สมปาปณาติ วิวัธ จิธ อธิปจจ
 ปลูกเพ ปนตถสุขทา กตปลูกณตา ยา
 สา การณพพสิกตานิหารจัน
 ปลูกณากานิธ วิเสศคุณติ วุตตา
 พุทุโ หิ ปารมินเมว สุปริตตตา
 ปลูกณากิธ อภินิหารยุโต จ โหติ
 โส การณพพสิกตาย อนุตโตโร ว
 เอตถจ พุทุจจริยา วิชานิตพุฬ ฯ

ปฐยาวัตร

อาโท พุทฺโธ คเวสนโต	สมมาสมโพธิมุตมัม
อาพาโร จุทฺทโก จาติ	ตาปสา อकुควณณิตา
เอเตสํ สมมํ สมมา	ปริกฺขณฺหิ อเสสโต
การณพฺพลิกตฺตํ	อิทํ ทีเปติ สตฺถุโน
สเจ โส ลทฺธิมณฺเณสํ	เนวฺกฺคณฺหิสฺส สาธุกํ
สมโพธิํ วา คเวสิตฺวา	นาธิคฺคณฺหิสฺส เอกโก
ถทฺโธ มานี จ อิจฺเจตํ	ครหิสฺสณฺติ โลภียา
โพธิปตฺโตปิ เจ ฐมมํ	อเทสยิสฺส ปาณินํ
เตน สทฺธิํ ยุกฺคคาหํ	คณฺหิสฺสณฺติณฺณตฺติตฺติยา
สจายํ ลทฺธิมาทาย	นาธิคฺคณฺหิสฺส ตํ วรํ
โส สจจริยโก นาม	โหติ วิญญฺปสํสฺสิโต
สเจ ปตฺวาภิสมโพธิํ	ฐมมํ ปชาย เทสเย
สทฺธํ สพฺเพส โสตฺถุนํ	อุปฺปาเทติ อภิจฺจนโต
การณพฺพลิกสฺเสตํ	ทีเปติชฺฌมาสยํ สุภํ
ปรปฺปวาทมฺปฺปนํ	สพฺพโส จุปฺปินฺทตฺติ ๑